

Ženam torej danes več ne zadostujejo splošna izobraževalna društva; organizirati se morajo tudi strokovno. Ko bi hoteli moški na vsej črti sprejeti ženske tovarišice v svoje strokovne organizacije, bi stvar bila preprosta. A, kakor znano, se moški temu izvečine upirajo — v svojo in v škodo žen ter v korist kapitalistov. Čudno je res, da moški tega še danes ne morejo razumeti. No, s tem dejstvom treba računati ter snovati strokovna društva za ženske.

Pri nas bo to delo gotovo šlo počasi izpod rok; kajti naše ženstvo v ogromni večini nima niti najmanjšega pojma o socializmu in zato tudi ne najmanjšega zmisla za strokovno organizacijo. In tako pridemo zopet na »Splošno slov. žensko društvo«. Čegar naloga je, da obdela to ledino. Naši oficijelni socialisti, ki temu društvu nikdar niso bili posebno naklonjeni, pravijo sicer, da je isto buržoazijsko in da proletarke nimajo ničesar pričakovati od njega. Ali mi se držimo fakta, da se je društvo načelno izreklo za enakopravnost vseh stanov, da se v društvo sprejema ženstvo brez razlike stanu in da je društvu namen izobrazba tega ženstva. Ako bo društvo delovalo po svojem programu, bo storilo mnogo. Strokovne organizacije bodo potem le naravna posledica tega delovanja. In da bo »Splošno slovensko žensko društvo« vršilo svojo nalogo, smemo pač pričakovati. Toliko smo lahko prepričani, da meščansko ženstvo, v kolikor je ali bo pristopilo društvu, ne bo špekuliralo na koristi, ki jih ima njegov stan od nevednosti proletarke, ter ne bo oviralo vsestranskega izobraževanja iste s pomočjo društva. Tudi v socij. demokratični politični organizaciji se nahaja mnogo mož iz buržoazije.

Na vsak način torej moramo misliti tudi pri nas na strokovno organiziranje ženstva, in dobro bi bilo, če bi se »Splošno slovensko žensko društvo« takoj spočetka

bavilo s to zadevo. Kajti, ako to delo vzamejo v roke naši socijalni demokratje, kakor to namigujejo v svojem organu, se je, kakor zdaj stojijo stvari, bati škode.

MOJI NOVI ČREVLJI. A—A.

Pred mano stojijo moji novi črevlji. Trdi so in močni — pošteno domače delo. Tako se tudi spodobi; kajti moja pot je strma, kamenita in dostikrat blatna... Za svetli parket in mehke preproge niso moji novi črevlji — moja pot namreč ne pelje tja... Moji novi črevlji so trdi a zato močni.

In čudne misli se mi vsiljujejo ob pogledu na te moje črevlje... Ali, prav za prav, muči me velika radovednost. Namreč: radovedna sem, kam neki vse pridem v teh svojih novih črevljih?

To je zame zelo zanimivo vprašanje, da ne rečem: pereče. Kajti moja pot ni le strma, kamenita in dostikrat blatna, marveč tudi zelo nedoločena in zavita v meglo... To se pravi: neizhojena je — namreč neuglajena... Komaj je kdo pred mano hodil po njej.

Ni mi torej znano, kodi vse me popelje ta moja pot, ali — kakor sem rekla preje — kam vse pridem v svojih novih črevljih po tem potu...

Hočem namreč reči, da na vsak način hočem po svojem neizhojenem potu dalje... In tu se zelo lahko zgodi, da pridem — kakor že večkrat — do križpota... Hočeš-nočeš, pomešati se moram z ljudmi, ki hodijo po širokem, uglajenem potu, in tu se pred vsem lahko pripeti, da stopim s svojimi trdimi črevlji komu na kurje oko — kajti skoro vsi ljudje imajo kurja očesa... Resnično se torej čisto lahko zgodi, da pridejo moji trdi črevlji v dotiko s kurjim očesom tega ali onega človeka. Potem gorje mi! Dotičnik bo bolešno in srdito zakričal:

— Au, au! Ti teletina, kam pa divjaš, da ne gledaš, kam stopaš!... Ako hočeš

preko naše poti, potem počakaj, da odidemo mimo, ali pa se ponižno in previdno prestopaj, da ne stopiš na naša kurja očesa...

Okrog mene se vstavijo tega človeka prijatelji in tudi neprijatelji. Prvi — tudi nje so namreč naenkrat zapekla kurja očesa — potegujejo z mojim nasprotnikom ter me sujejo v rebra in kriče nad mano, drugi pa me gledajo pomilovalno ali pa mi osrčujoče prikimavajo z glavami... Često pa se tudi zgodi, da si prejšni sovražniki o tej priliki naenkrat sramežljivo sežejo v roke ter potem vsi skupaj neusmiljeno udrihajo po meni... Resnično, tudi to se zgodi.

A časih ni tacega kravala vsled zadetega kurjega očesa. Ako so namreč moji črevlji naleteli morda na kurje oko kakega moža, ki se imenuje »Naš dični« in ki se, bogvé zakaj, strašno boji javnega hrupa in se izogiba vsakega razburjenja vpričo ljudi, ker bi to menda motilo njih vzdušno vzgledovanje — tedaj ta mož ne zakriči nad mano. Pač pa ne uide mojim očem, kako nervozno, a tajno potegne za rokav nekega častitega moža, ki se mi je dobrohotno umaknil, ter mu z gnjevom in gnjusom pokaže na moje trde, neotesane črevlje, rekoč:

— Kako se umikate takemu človeku! Ne vidite njegovih trdih, neotesanih črevljev? ... Pa se drzne stopiti na moje kurje oko... Nesramnost. A propos! Saj poznate moje zasluge?...

In oni častiti mož, ki se mi je dobrohotno umaknil, se jezno obrne od mene.

Pa še drugo se mi lahko zgodi v mojih novih črevljih na križpotu. Kako lahko namreč, hodeč skozi množico, zgrešim prvotno smer svojega pota... Kako lahko se tudi zbojim njegove kamenite strmine ter krenem za drugimi po uglajeni široki cesti... To bi bilo zelo usodno, kajti moji črevlji so napravljeni samo za strmo, kamenito pot, za ravno in gladko

cesto niso ustvarjeni... In lahko bi se zgodilo, da se spodtaknem v njih in padem, in množica bi šla posmehujé se preko mene... To bi bilo grozno.

A tudi, če srečno pridem preko križpota ter v svoji smeri — bogvé, ali kdaj pridem do cilja, ali pa končno spoznam sama, da sem se motila v prvotnem izbiranju pota ter šla v smeri, ki sploh ne vodi h kakemu cilju, da sem torej lovila fato morgano? Eh, to bi bilo hudo! Ali pa morda v svojih novih črevljih pridem do cilja? Kdo vé? Kajti moji novi črevlji so trdi in močni...

PRAVICA DO ŽIVLJENJA. ZOFKA KVEDER. PRAGA.

Drama v štirih dejanjih.

Tretje dejanje.

Vrt z drevjem, stezicami, klopmi in cvetjem.

Prvi prizor.

Pepi, Berta.

Pepi sedi v svojem vozičku poleg njega stoji Berta: Kako je krasno! Vse dehti. In ta zrak! Zdi se mi, da še ni bil nikdar tako čist. Glej, kako trepečejo listi. Nobenega vetra ni, a vse drhti in trepeti. Zrak miglja, kakor, da se dvigajo nevidni, sočni, topli vonji iz vsacega peresa. Življenje je to! Vse rase, vse se širi, vse cvete in zeleni, vse je sveže in polno moči.

Berta: Da, človeku je, kakor, da hodi v duhtečih oblakih kadila, ki ga zažiga priroda na svojih neštevilnih oltarjih. Taki dnevi polni vonjev, svežosti in jasnote me opajajo. Legla bi na svežo zeleno travo, med najlepše, najbolj duhteče rože. Cvetje bi me obsipalo in jaz bi sanjala, sanjala o nečem lepem, krasnem. Taki dnevi me opajajo.

Pepi: Da, tudi jaz bi zatisnil oči in sanjaril. A vendar mi je tako otožno v duši. V vsej tej krasoti sem jaz edini, ki moti to divoto, to pevajoče soglasje. Glej, niti jednega suhega lista nikjer. Niti jedne